

Ozan Dede Korkut

Category: Kitapcy, Poemalar
написано kitapcy | 24 январь, 2025
Ozan Dede Korkut OZAN DEDE KORKUT

'Hani övdüğümüz bey erenler
Dünya benim, diyenler
Ecel aldı, yer gizledi,
Fani dünya kime kaldı
Gelimli gidimli dünya
Son ucu ölümlü dünya...'

Ozanların başı ozanlar piri,
Doğumu ölümü neredir yeri,
Ne kadar yaşamış bilinmez biri;
Rivayet edilip söylene gelir.

Yaşadığı yüzyıl bile belirsiz
Kimi der;
Peygambere elçi hanlara vezir
Kimi der;
Akkoyunlu dönemi...
Her söylence med-cezir.

Kopuzun telinde bir ulu ozan,
Türkün tarihine destanlar düzen,
Derleyip toplayıp Aytur'dur yazan,
Rivayet edilip söylene gelir.

Dedem Korkut'un boyu,
Hanlar hanı Bayındır Han'la
Horasan'dan geçerek
Ulu dağlar, zor ırmaklar geçerek
Kars-Anı'ya gelmiştir,
Kağızman-Akçakale'yi yaylak,
İğdır-Sürmeli Karakale'yi kışlak bilmiştir.

Büyük destan bilgisi
Derler ki, Korkut Ata
Oğuz'un Bayat Boyundan,
Babası Kara Hoca.
Dokuz ve on birinci yüzyıllar arasında,
Doğum yeri; Türkistan'da Sir-Derya.
Bir de oğlu olmuştur, adı da: Ürgeç Dede
Türk elinin kocası,
Dedem Korkut bir derya.

Her rivayet makbul bize
Devam edelim söze:
Bir evliya 0, bir eren
Hazreti Muhammed'den hayır dualar alıp
Yüce Oğuz halkına 0'dur İslam ilmini veren.
Dedik ya; bir söylence sadece
Belki de bir ekleme...
Oğuznameye göre:
İki yüz doksan beş yıl yaşamış;
Ne bilen var ne gören.

Rivayet rivayet rivayet...

Türk kavminin atası soyu kamlar soyundan,
En saygın rivayette, der ki: Bayat boyundan.

Hayır ve şerri bilen, kılavuzdur her zaman,
Geçmişten geleceğe kopuzu olur derman.
0 gün ki töremizde hem ozandır hem şaman,
Türk kavminin atası soyu kamlar soyundan.

Türkmen Kazak ve Özbek Karakalpak Başkurt'ta,
Bilinir Korkut Ata Türk'e vatan her yurttta.
Şölenlerle dillendir kültür kenti Bayburt'ta,
En saygın rivayette, der ki: Bayat boyundan.

Tartışılmaz bir gerçek,
Gerçeği Hak bilir ancak.
Ancak destanlar söyler ki bize;

Bizim dilimizden bizim ilimizden,
İlimizden Bayburt çevresinde yaşamış.
Yaşamış aynı bölgede Oğuzlarla Kıpçaklar,
Kıpçaklarla Gürcülerle savaşları anlatır Korkut Ata.
Korkut Ata, şayet yaşamamışsa da Bayburt'a,
Bayburt'ta yüzyıllardır destan destan dildedir,
Dildedir ihtiyarında gencinde erkeğinde kadında.

0 Ulu kişi
Bir dahidir bir bilge,
Oğuz elinde doğan güneş
Hanlara beylere övgüler düzen,
Kavurur alevi, yanıp sönmeyen ateş.

Birer birer anlatır Türk kavminde töreyi,
Gaipten haber edip sezgi alır gününde
Yol gösterir Oğuz'a gider kendi en önde,
İmana gelmeyene silah kılar pireyi.

Desturudur doğruluk erce sözünde durur,
Gönlü birlikten yana büyük aşkı vatandır.
Güçlünün karşısında hep zayıfı tutandır,
Ölümü göze alıp olmayanı öldürür.

Esirgemez hürmeti aksakallı kocalar,
Danışmanı zor işin Türk'ün akıl danesi;
Çözümüyle şenlenir hanlar beyler hanesi.

Geçmişini bilmeyen gelecekte bocalar,
Kılavuz olsun bize yol göstereceğin atıya;
Haram lokma gibidir ele giden methiye.

Bakın hele ne demiş,
Dirse Han'a a beyler!
Yemez yiğit hakkını,
Sözünü haktan söyler.

'Hey Dirse Han beylik ver bu oğlana,
Taht ver, erdemlidir.

Boynu uzun yğrk at ver bu oğlana,
Binit olsun, hnerlidir.
Ađıllardan on bin koyun ver bu oğlana,
ŒiŒlik olsun, erdemlidir.
Katarından kızıl deve ver bu oğlana,
Yük taŒıyıcı olsun, hnerlidir.
Altın baŒlı otağ ver bu oğlana,
Gölge olsun, erdemlidir.
Omuzu kuŒlu kaftan ver bu oğlana,
Giyer olsun, hnerlidir.'

Türk dünyasında kabul grmŒ
Efsanevi ululardan bir ilki,
Boy boylayan soy soylayan
Hem destancı hem ozan.
Œiiri nesre yakın belki
Nesirleri Œiire;
Kopuzu yeter ona,
Kim demez ki çağlayan.

Tre onsuz ad koymaz yetiŒen tahtsız gezer,
Yiđitlik göstermeyen bir ömür bahtsız gezer.

Hak eden alır adı yapılan bir törenle,
Eđlenir hanlar beyler en görkemli Œlenle.

'nm anla sözümü dinle Pay Pre Bey,
Allah Tel sana bir ođul vermiŒ, uzun yaŒatsın.
Ak sancak kaldırınca Müslümanlar arkası olsun.
KarŒı yatan kara karlı dağlardan aŒar olsa,
Allah Tel senin ođluna g versin.
Kanlı kanlı sulardan geçer olsa, geçit versin.
Kalabalık kfire girince,
Allah Tel senin ođluna fırsat versin.
Sen ođlunu ''Bamsam'' diye okŒarsın,
Bunun adı boz aygırlı Bamsı Beyrek olsun.
Adını ben verdim, yaŒını Allah versin.'

Birisine Boğaç der birine Bamsı Beyrek,
Yiğitsiz olmaz destan işte bir örnek Segrek.

Bir ihanet simgesi Kazan Han'ın dayısı,
Destan dedik ya sık sık tam on iki sayısı.

Her birisi bir boyun aynı Oğuz töresi,
Doğu Anadolu'muz Azerbaycan yöresi.

Basmış bağrında saklar Ortaysa Kazakistan,
Derler onsuz olur mu Türk yurdu Türkmenistan.

Ata Rahmanov'dan dört tane:

İğdir, Dışoğuzların Gever Hanlığına Karşı Savaşı,
Oğuzların Melâllaşması, Korkut'un Kabri Kazıldı.

Nurmırat Esenmıradov'dan iki:

Teke Muhammet, Salur Kazan ve İtemcek.

Derlenerek yazılmış

Her biri ayrı destan;

Bunları da eklersek tam on sekiz edecek,

Yaşıyor gönül gönül yaşatacak gelecek.

Dedem Korkut işte bu
Nerde Türk var orda var,
Balkanlardan Altay'a
Her boy kendinden sayar.

Tiyatroda filmde
Rastlanılır adına,
Şiirlerde masalda
Doyulmuyor tadına.

Öyle bir ulu ozan ünü dünyayı aşan,
Kazılırken görür hep nerde olsa mezarı.
Sonunda teslim olur ecel önünde koşan,
Sir-Derya'nın ağzı der, rivayetin yazarı.

'Hani övdüğümüz bey erenler
Dünya benim, diyenler

Ecel aldı, yer gizledi,
Fani dünya kime kaldı
Gelimli gidimli dünya
Son ucu ölümlü dünya.
Bu kara yer bizi de yiyecektir,
En nihayet uzun yaşın ucu ölüm,
Sonu ayrılık! ’

Kim ki sahip çıkarsa Ozan Korkut Ata’ya,
O da onun sahibi Hak düşürmez hataya.

Azerbaycan şairi Bahtiyar Vahapzade,
Ne diyor bakın hele gönül olmuş azade.

“Bir yerde ölüp beş niye bin yerde mezarı
Çünkü kazılır her gün gönüllerde mezarı
Otlarda, çiçeklerde ve güllerde doğuldu
Bir yerde ölüp beş niye bin yerde doğuldu
Efsane mi gerçek mi bu insan, ince insan
Varlı sesidir, kopmuş o Türk’ün kopuzundan! ”

Türkistan’da bir mezar bir mezarda Bayburt’ta,
Yaşayacak her daim varsa tek Türk bir yurttta.

Dua edeyim Han’ım:

‘Karlı dağların yıkılmasın,
Gölgeli ulu ağacın kesilmesin,
Taşkın akan güzel suyun kurumamasın.
Yüce Tanrı seni kötülere el açtırmamasın,
Koşar iken ak boz atın tökezlenmesin,
Vuruşurken kara çelik öz kılıcın çentilmesin,
Dürtüşürken alaca gönderin ufanmasın.
Aksakallı babanın yeri cennet olsun,
Ak pürçekli ananın yeri cennet olsun,
Son nefeste imandan ayırmasın.
Âmin diyenler tanrının yüzünü görsün,
Ak alnında beş kelime dua kıldık, kabul olsun.
Allah’ın verdiği umudu kesilmesin,

Derlesin toplasın günahınızı;
Adı güzel Muhammed Mustafa yüzü suyu hürmetine bağışlasın,
Hânım hey! ..'

Osman ÖCAL.

Aytur: Dede Korkut hikâyelerini yazıya ilk geçiren olduğu
rivayet edilen Akkoyunlu Ozan. Poemalar